

12. Základy politické etiky

stát v sociálním učení církve

Politická etika v SNC

- Z pohledu státu i občana
- V dějinách západní civilizace častý konflikt kooptace a kooperace
- Biblický pohled
 - SZ: napětí mezi přímým vedením Hospodinem a nepřímým – přes krále
 - NZ: Ježíš uznává politickou autoritu (co je císařovo císaři)
- Cílem politického úsili je blaho člověka
 - lid charakterizuje sdílení hodnot
 - práva a povinnosti musí být založeny na bratrství a přátelství občanů

Politická autorita

- pospolitost vyžaduje autoritu (autorita je z přirozenosti)
 - je pozitivní složkou komunity
 - zajišťuje spořádanost a spravedlnost
 - nestaví se na místo svobodné aktivity jednotlivců (subsidiarita)
- musí uznávat základní lidské a mravní hodnoty
- **Výhradní právo svědomí**
 - občan není vázán předpisy v rozporu s mravním řádem, lidskými právy či evangeliem

Právo klást odpor autoritě

- Odporovat
 - pokud **závažně** a **opakovaně** porušuje přirozené právo
- Ozbrojený odpor – musí platit **zároveň**
 - 1) závažné a opakované porušování základních práv
 - 2) byly vyčerpány pokusy dosáhnout změn pokojnou cestou
 - 3) odporem se nevyvolají ještě horší nepořádky
 - 4) existuje oprávněná naděje na úspěch
 - 5) nelze rozumně předvídat lepší řešení

Ukládání trestů

- autorita má právo i povinnost ukládat tresty k ochraně společného dobra
- trestní odpovědnost má vždy osobní charakter
- trest má odpovídat provinění
- **účel dvojí nápravy:**
 - náprava škody
 - náprava provinilce
- **zákaz mučení** je bezpodmínečný – je proti důstojnosti mučeného i mučitele
- **trest smrti**, připouští se za dvou podmínek
 - je naprosto bezpečně zjištěn pachatel i jeho odpovědnost
 - je to jediná možnost ochrany lidských životů před útočníkem

Demokratický systém

- vztah církve k demokracii dlouho váhavá
- průlom – zkušenost s nacismem – demokracie schválena Piem XII. ve vánočním poselství (1944).
- výraznější krok uzání demokracie – Centisimus annus (1991, 46): „***Církev si váží systému demokracie, protože zajišťuje účast občanů na politickém rozhodování, zaručuje ovládaným možnost volit a kontrolovat své vlády a v případě nutnosti je pokojnou cestou vyměnit.***“
- Média a informace
 - patří k hlavním nástrojům demokracie
 - žádoucí je jejich pluralita (formy a prostředky)
 - mají sloužit ke společnému dobru